



Wassenberg - in het midden van Europa

De stad Wassenberg (17.000 inwoners) ligt in het westen van de Bondsrepubliek Duitsland vlakbij de Nederlandse grens in het driehoek van de steden Aken, Roermond en Mönchengladbach.

Historische Gebeurtenissen

In 1021 liet Keizer Heinrich II het land aan de Roer over aan Gerhard d'Antoing uit Vlaanderen. Na de uitbouw van de Motte (het oerkasteel) noemde hij zichzelf "De graaf van Wassenberg". Graaf Gerhard III stichtte in 1118 de Sint Georgsbasiliek. In de twaalfde eeuw kwam Wassenberg in de handen van de hertogen van Limburg. In 1206 vond in de beemden van de Roer de slag om de Duitse troon plaats tussen Filip van Schwaben en Otto IV van Braunschweig, die verslagen werd. Wassenberg had al sinds 1273 stadsrechten en werd door een muur met muurtorens beschermd. Bergfried (kasteel) en de kerktoeren ontstonden na 1400. Tijdens de reformatie werkten de predikanten van Wassenberg, die bij evangelistische stroming van de anabaptisten hoorden. In de 17de eeuw bestond er in Wassenberg een hervormde gemeente. Als minderheid beschikten zij over een eigen kerk in een binnenhof. Een verdere minderheid waren de joden, die tot 1938 een kleine synagoge hadden, die een dag na de Kristallnacht vernietigd werd. Wassenberg hoorde na de napoleontische oorlogen tot 1814 bij het Franse Roerdepartement en kwam na het Congres van Wenen in de handen van Pruisen. In de 16de en 17de eeuw brachten Nederlandse vluchtelingen het weverhandwerk naar Wassenberg. Zo ontstond aan het einde van de 19de eeuw een bloeiende textielindustrie.

Tussen bos en rivier

Het Roerdal en de beboste hellingen drukken hun stempel op het landschap rond Wassenberg. Meer dan 35% van de stad is bebost. Wassenberg hoort bij het natuurgebied Maas-Schwalm-Nette, waarin zich ook het Nederlandse Nationaal Park "De Meinweg" bevindt. Talloze recreatiemogelijkheden (kanoën, zeilen, zwemmen, wandelen, Nordic Walking, fietsen, paardrijden en golf) als ook cafés zijn voor gasten van heinde en verre even aantrekkelijk als de restaurants en verschillende markten (de Kapucijnenmarkt, de markt van de kunstenaars, een culinaire markt en de kerstmarkt).

- 1 Weberdenkmal
- 2 Freundschaftsbrunnen
- 3 Fußball
- 4 Roßtor
- 5 Marktsäule

- 6 Altes Rathaus
- 7 Löffelstraße
- 8 Hofkirche
- 9 Buir
- 10 Het Jaastes
- 11 Forckenbeckhaus
- 12 Kapuzinerkloster
- 13 Pferdepoststation

- 14 Verlorenturm
- 15 Küsters Garten
- 16 Stiftsplatz
- 17 St. Georgs-Basilika
- 18 Burg
- 19 Stadtmauer
- 20 Bergfried
- 21 Synagoge
- 22 Friedhof

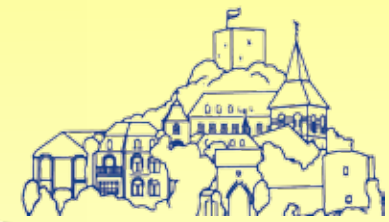


Stadt Wassenberg

Roermonder Straße 25 - 27 • 41849 Wassenberg

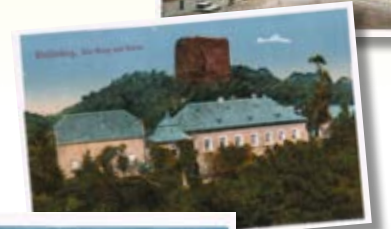
Tel.: +49 (0) 24 32 / 49 00 - 0

www.wassenberg.de



Rondleiding door het historische centrum

Een korte gids door de geschiedenis van Wassenberg



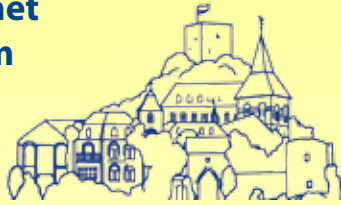
Rondleiding door het historische centrum



Bezienswaardigheden met informatieborden



Bezienswaardigheden zonder informatieborden



binnen de stadsmuur ter hoogte van de Roßtor stond. Voor de Roßtor bevond zich een gracht.

5 De **Marktsäule met stadswapen** symboliseert het middeleeuwse marktrecht. Wassenberg bezat al sinds 1273 stadsrecht. De Marktsäule werd in 2003 heropgericht. Tegenwoordig vinden hier regionaal belangrijke evenementen plaats.

6 Het **Alte Rathaus** werd in 1753 op de grond van het toenmalige “Amtshaus”, een administratieve inrichting, gebouwd en tijdens de Tweede Wereldoorlog vernield. Na de heropbouw deed het gebouw tot 1987 dienst als stadhuis.

7 Dankzij het stadsrecht mocht Wassenberg zijn **eigen munten** slaan. In de voormalige Löffelstraße bevond zich de munt.

8 Protestantse christenen waren er in Wassenberg al in de begintijd van de hervorming. Na de Dertigjarige Oorlog (1648) mochten preekhuizen van de protestantse minderheid alleen maar in binnenplaatsen gebouwd worden als zogenaamde **Hofkirchen**.

9 **Buir** betekent “aan het huis” en men vermoedt dat deze naam verwijst naar een tiendschuur, die hier vroeger stond.

10 **Het Jaastes** (pension) werd in 1317 gesticht als “Hospital des hl. Nikolaus” en deed eerst dienst als verpleeghuis. Later werd het tot 1936 gebruikt als armenhuis. De naam van de hier vroeger stromende beek, de Gasthausbach, is afkomstig van dit pension.

11 Naast “Het Jaastes” op de Graf-Gerhard-Straße, die naar de stichter van Wassenberg verwijst, bevindt zich het **Forckenbeckhaus**. Hier woonde Oskar von Forckenbeck, een rentenier die de wereld rondreisde, daarbij kranten verzamelde en in Aken het oudste krantenmuseum ter wereld stichtte. Hij liet het “Judenbruch” herinrichten tot een park met lanen en vijvers, dat nu nog veel toeristen en wandelaars trekt. Het huis ertegenover is het **oudste bakstenen huis van Wassenberg** (gebouwd na 1400) met gotische rondbogen in het muurwerk.

12 Ook via de Graf-Gerhard-Straße te bereiken, is - op het voorplein van de Kreissparkasse - een deel van het **voormalige kapucijnenklooster** zichtbaar. In 1654 kwamen

de kapucijnen in het kader van de Contrareformatie naar Wassenberg. In 1681 werd de kerk van het klooster door de hulpbisschop van Luik gewijd. In het Franse tijdperk van Wassenberg (1794-1814) werd in het kader van de secularisering (1802) het klooster opgeheven. De kerk van het klooster werd in 1819 gesloopt. Een bronzen bord laat het terrein van het voormalige klooster zien.

13 In het huidige Café Post bevond zich in de 19de eeuw het Hotel zur Post, dat een **koetsiersherberg** was. Dit huis en vele andere hotels en pensions in Wassenberg herbergden talloze gasten. Zo werd het Luftkurort Wassenberg een toeristische trekpleister.

14 De **Verlorenenturm** maakt deel uit van de stadsmuur. Wassenberg beschikte over een rechtbank. Rovers en moordenaars werden vaak streng gestraft. De terdoodveroordeelden werden voor de terechtstelling op de Galgenberg hier gevangengezet.

15 **Küsters Garten** is vernoemd naar een familie van artsen, die hier botanische zeldzaamheden aanplante. Nu zijn er nog een mammoetboom, een ginkgoboom, een geweiboom en enkele Wassenberger zaailingen daarvan te vinden.

16 De **Stiftsplatz** herinnert eraan dat de oprichting van de St. Georgskirche een stichting van Graaf Gerhard was, die deze kerk gul voorzag van dotaties. De Stiftsplatz wordt begrensd door de **Immunitätsbogen**.

17 De positie van de toenmalige **St. Georgs-Basilika**, in 1118 door Graaf Gerhard III gesticht. Voor de kerk zijn nog enkele oude grafstenen te zien, die herinneren aan het vroegere katholieke kerkhof.

18 De **Burganlage**, bestaande uit de op de achtergrond herkenbare Bergfried (wachttore van het oudere kasteel) en het op de voorgrond staande (nieuwere) kasteel, is het belangrijkste gedeelte van Wassenberg. Het huidige kasteel werd in het tijdperk van Jülich in 1740 gesticht, het was het domicilie en de bestuurszetel van de landdrost van Jülich.

19 Wassenberg werd in de middeleeuwen door een **stadsmuur** beschermd. **Wachttorens** versterkten deze.

20 De **Bergfried** (de sleutel kan bij de receptie van het hotel worden opgehaald) werd rond 1400 in het kader van een vernieuwing van de vestingwerken op een kunstmatig opgeworpen heuvel als woontoren (kasteel) met meerdere verdiepingen opgericht. Binnen deze toren zijn nog duidelijk een reusachtige open haard, een overblijfsel van een trap en een toilet herkenbaar. De Bergfried was het noordelijkste punt van de vestingwerken en het domicilie van de landdrosten en voogden van Wassenberg. Vanhier uit werd ook het uitgebreide gebied van de Meinweg bestuurd. In het kasteel waren onder anderen in 1505 Keizer Maximiliaan II en in 1543 Keizer Karel V te gast.

21 Sinds de middeleeuwen woonden er joden in Wassenberg. Voor hun kleine gemeente werd in 1867 een **synagoge** opgericht, die in 1938 door brandstichting werd vernietigd.

22 Sinds 1688 beschikten de joden in Wassenberg over een eigen **kerkhof**. In het Derde Rijk (1933-1945) werden hun grafstenen verwijderd. De bewaarde grafstenen werden na de oorlog weer op het kerkhof geplaatst. In het midden van het kerkhof staat een gedenksteen voor de familie Hertz en hun kleinkinderen Betty en Walter Reis. De meeste joden van Wassenberg zijn in concentratiekampen overleden of vermoord; Betty Reis in het concentratiekamp Bergen-Belsen. De scholengemeenschap in het bovenste gedeelte van de stad is naar haar vernoemd. Naast het joodse ligt het protestantse kerkhof, dat in 1628 gesticht werd. Hier is de beroemde protestantse dominee Grashof begraven.



Start van de rondgang:

Het nieuwe stadhuis, lengte ongeveer 2,8 km

1 Voor het nieuwe stadhuis (1988) staat het **Weberdenkmal**. Dit monument herinnert aan deze uitgestorven industrie.

2 De **Freundschaftsbrunnen** bevindt zich op het plein voor het nieuwe stadhuis. Wassenberg onderhoudt sinds 1968 een samenwerkingsverband met de Franse stad Pontorson. Pontorson ligt vlakbij de Mont St. Michel in Normandië. De fontein werd in 1968 aangelegd met rotsblokken uit Normandië. Sinds 2010 is er ook een samenwerkingsverband met de Engelse stad Highworth.

3 Een beetje onopvallend, omgeven door een heg is een **Fußfall** (1717) te zien. Fußfälle waren de voorlopers van de Kruisweg. Het materiaal – zandsteen – komt gedeeltelijk van graven uit het Romeins-Frankische tijdperk. In de bestrating is een afbeelding van een poort te zien; in de buurt bevond zich de “Birgelener Tor” in de stadsmuur.

4 De **Roßtor** is de enige bewaarde stadspoort van de voormalige drie stadspoorten. De naam Roßtor is afkomstig van een door paarden aangedreven molen, die